

Nieuws uit de afdeelingen.

AFDEELING ARNHEM EN OMSTREKEN. — *Vergadering van 11 Januari 1935.*

SMIDT VAN GELDER bespreekt een kind, dat in zijn kliniek verpleegd wordt met de ziekte van BARLOW. Het kind wil niet eten, heeft pijn bij aanraking, en bloedingen in het tandvleesch. Het heeft koorts. In de urine werden eiwit en cylinders gevonden.

VAN ERP TAALMAN KIP behandelt het onderwerp: paranoia, krankzinnigenwet, tuchtcollege, naar aanleiding van een patiënt met paranoia, die jarenlang door spreker was geobserveerd en ten slotte, toen de verhouding tusschen den patiënt en zijn omgeving ondraaglijk was geworden en diens kinderen daardoor met moreelen ondergang bedreigd werden, in Venray was geïnterneerd. Na korten tijd werd patiënt echter op last van den Officier van justitie aldaar weer vrijgelaten. Patiënt begon toen te procederen tegen spreker, eerst bij den civielen rechter. Deze wees de klacht af. Toen achtereenvolgens bij het Tuchtcollege in Zwolle en het Centraal Tuchtcollege in den Haag, die beide na onderzoek en behandeling de klacht ongegrond oordeelden. Tenslotte diende patiënt nog een klacht in bij den Procureur-generaal, die echter, gezien de afwijzing der Tuchtcolleges, de klacht eveneens afwees.

Dit geval toont weer eens duidelijk aan, hoeveel overlast een patiënt ons kan aandoen, ook wanneer we geen enkele onrechtmatige handeling hebben verricht. In dit geval is het bij een tamelijk eenvoudige procedure bij de tuchtcolleges gebleven en heeft de civiele rechter de klacht afgewezen.

SCHNITZLER wijst erop, dat kapitaalkrachtige patiënten een civiele procedure kunnen uitlokken, die voor den geneeskundige veel tijdverlies en onkosten meebrengt, ook wanneer hij in het gelijk wordt gesteld.

STUYT stelt een man voor, die een tijdlang verlamming van beide beenen had tengevolge van spondylitis. Na laminectomie en de operatie van ALBEE loopt hij weer goed.

Vervolgens geeft STUYT ons een staal van zijn rijke geschiedkundige kennis, in het bijzonder van de Fransche revolutie in den vorm van een voordracht over de eerste huwelijksmaanden van BONAPARTE van medischen kant bekeken.

LOMMEN demonstreert eenige patiënten met achtereenvolgens de volgende afwijkingen: lichen ruber planus, favus op den rug, tertiaire lues van de nates, lupus van den hals.

Vergadering van 8 Februari 1935.

SMIDT VAN GELDER vond als oorzaak van vulvovaginitis bij een kind den diplococcus van BARGEN, die bij het eerste microscopische onderzoek als twee druppels water op den gonococcus leek. De diplococcus van BARGEN is echter GRAM-positief (kleuring volgens GRAM-VAN LOGHEM). Deze diplococcus is ook bekend als veroorzaker van colitis.

VAN HENGEL bespreekt de wijze waarop, de ductus choledochus en de ductus pancreaticus in het duodenum uitmonden en de gevolgen, die deze uitmondingswijze kan hebben. Er zijn twee mogelijkheden. De beide ductus kunnen afzonderlijk uitmonden, of zij monden door middel van een gemeenschappelijk eindstuk in het duodenum uit. In het laatste geval kan een steen de opening naar den darm van het gemeenschappelijk eindstuk afsluiten. Daarna is het mogelijk, dat secret van de lever in de pancreas stroomt of omgekeerd; de stroomrichting is afhankelijk van den secretiedruk. Gal activeert het pancreassap. Dringt de gal door in den ductus pancreaticus, dan volgt een pancreasnecrose; komt pancreassap in de galwegen, dan kan cholecystitis ontstaan. Behalve een steen kan ook kramp van het duodenum gal doen stroomen in den d. pancreaticus bij gemeenschappelijke uitmondung van de beide ductus en zoo een beginnende pancreatitis veroorzaken. In deze gevallen verloopt de galsteenaanval met collaps en naar links uitstralende pijn. Geeft men nu een injectie van morphine en atropine, dan wordt de kramp van het duodenum opgeheven en de aanval houdt gewoonlijk op. Helpt de in-

sputing niet, dan moet operatie volgen. Spreker vertoont een praeparaat afkomstig van een vrouw, die niet geopereerd wide worden. De beide ductus hadden een gemeenschappelijke uitmonding. In de pancreasgangen werd bij de sectie galkleurstof gevonden.

VAN ERP TAALMAN KIP zag een jongen van 16 jaar, die een slag op het hoofd had gehad, waardoor hij korten tijd bewusteloos was geweest, maar waarvoor geen medische hulp was ingeroepen. Hij was na dit ongeval drie weken schijnbaar gezond, tot in aansluiting aan een warm bad een zeer verontrustende toestand ontstond: bewusteloosheid, trekkingen, reflex van BABINSKI. Later hooge temperatuur. Ademhaling volgens CHEYNE-STOKES. Fundus oculi normaal. Geen nekstijfheid, geen verschijnsel van KERNIG. In de urine was 2 pCt. suiker, aceton +, diaceetzuur —. De dood volgde na korten tijd. Bij de gerechtelijke sectie werd gevonden een bloeding in het cerebellum, welke was doorgebroken in den 4den ventrikel. Onderzocht wordt nog, of naast het trauma praedisponerende veranderingen in het cerebellum bestonden.

STUYT behandelde een meisje van 22 jaar wegens nierbloedingen. Op de Röntgenphoto (abrodil) bleek, dat uit de eene nier twee ureters ontsprongen. Van de blaas uit werd de eene ureter met joodnatrium gevuld. Het bleek, dat er geen open verbinding door het pyelum met den anderen ureter was. Toen werd het bovenste stuk nier met den kleinsten ureter weggenomen, waarna de bloedingen ophielden.

VAN HENGEL vraagt, waaruit STUYT opmaakt, dat het weggenomen stuk nier niet normaal was. STUYT acht het waarschijnlijk, dat er een abnormaal bloedvat in dit gedeelte van de nier is geweest.

SCHAAP vond bij een meisje van 20 jaar, dat moeite met loopen had, dat de knieschijf en het ligamentum patellae aan de voorzijde van de knie ontbraken. De knieschijf ligt op zij tegen den condylus lateralis.

Bij een vrouw, die na een ontsteking van het kniegewricht klachten hield, werd een gezwel boven het kniegewricht gevonden. Bij operatie bleek het een chondroom te zijn, dat slechts weinig kalk bevatte.

LOMMEN vertoont cultures van favus.

Vergadering van 8 Maart 1935.

Op deze vergadering sprak prof. dr. E. A. D. E. CARP uit Leiden over puberteitsconflicten. Aan deze boeiende voordracht, die behalve door de leden van onze afdeling door vele leden uit omliggende afdelingen werd bijgewoond is het volgende ontleend. Onder de oorzaken van conflicten en moeilijkheden in de puberteit noemt spreker in de eerste plaats de vervroegde puberteit, de vroege lichamelijke rijpheid, die desorientatie geeft in de geestesgesteldheid van het kind. Vaak ontstaat er een neiging tot afzondering en vermindering der activiteit. Merkwaardig is, dat in die gevallen, waarin de vervroegde puberteit een gevolg is van gezwellen van klieren met interne secretie en dergelijke geen conflicten in het geestesleven ontstaan. Ook waar de vroegere puberteit een rasverschijnsel is, blijven deze conflicten achterwege.

Vertraging van de puberteit, gewoonlijk samengaande met een infantiel blijven van het lichaam kan een bron zijn van minderwaardigheidsgevoelens. Het bewustzijn van man resp. van vrouw zijn ontwikkelt zich onvoldoende. Er ontwikkelt zich een neiging tot zich afsluiten van de omgeving.

De eerste verschijnselen van het intreden der puberteit geven vaak een ernstigen schok, welke aanleiding kan zijn tot neurotische reacties.

Ook masturbatie kan zeer ernstige psychische stoornissen geven, neurotische reactievormen in de puberteit en ook daarna; merkwaardig is, dat deze neurotische reacties dikwijls pas ontstaan, wanneer de neiging tot masturbatie min of meer overwonnen is. De masturbatieneiging, hoewel overwonnen, schijnt gecamoufleerd op neurotische wijze voort te duren.

Bij voortgezette masturbatie ontwikkelen zich vage voorstellingen van castratie, voorstellingen van straf, uitgeoefend op het betrokken orgaan. Er wordt inbreuk gemaakt op het gezondheidsgevoel, het volmaaktheidsgevoel en het geweten van

het kind. Tegenover deze kinderen moet een tactvolle, opbeurende houding worden aangenomen.

Voortgezette masturbatie belemmert de aanpassing aan de andere sexe. Er ontstaat een schuwheid voor het andere geslacht naast een sterke phantasie op dit gebied. Men ziet de voortgezette masturbatie wel als inhoud van neurose en zelfs psychoses, met name van beginnende schizofrenieën.

Ontsporingen van de geslachtsdrijf komen in de puberteit herhaaldelijk voor, vaak onder invloed van verleidingen. Slechts zelden blijft perversie bestaan. Het grootste deel der kinderen komt later weer in het goede spoor terug.

In het bijzonder is voor sensitieve personen verleiding gevaarlijk. Deze kinderen hebben een vertraagde ontwikkeling van het mannelijkheids- of vrouwelijkheidsgevoel en blijven lang bisexueel. Onder invloed van verleiding kunnen dan pathologische toestanden ontstaan.

Onder puberteitscrises verstaat men plotseling ontstaande heftige reacties. De infantiel erotische gevoelsinstelling ten opzichte van beide ouders wordt in de puberteit losgemaakt. Deze losmaking kan aanleiding zijn tot heftige reacties, die vaak tegen de ouders zijn gekeerd, in den vorm van plotselinge brutaliteit e.d. Ook revolutionaire gezindheden bij de jeugd kunnen vaak hiermee in verband worden gebracht. Een dergelijke puberteitscrisis kan overgaan in schizofrenie. Deze schizophrene psychoses kunnen echter, in tegenstelling met vroegere opvattingen, zonder defect genezen. Bij een passieve houding van kinderen moet men niet te spoedig de diagnose schizofrenie stellen. Vaak is het slechts een reactieve depressie. Een negativistische gevoelsinstelling berust dikwijls op een innerlijke onzekerheid, terwijl wel contact met de buitenwereld wordt gezocht.

Schaamtegevoel kan heftige reacties geven. Het geeft een hulpeloozen gemoedstoestand, die tot zelfmoordpogingen kan leiden.

Sterke leugenachtigheid en oneerlijkheid kunnen in de puberteit ontstaan. Vaak ontstaan deze onder den drang van schuldgevoelens, voor een deel van neurotischen aard. De behoefte ontstaat om aan dit vage schuldgevoel een inhoud te geven.

In de puberteitsjaren wordt de geheele persoonlijkheidsstructuur veranderd en het spreekt wel vanzelf, dat er veel meer conflicten kunnen ontstaan, dan hierboven besproken zijn, die de hulp van den arts noodzakelijk kunnen maken.

De voordracht werd met een aantal ziektegeschiedenissen toegelicht.

In de discussie vroeg STUYT of bij stoornissen tengevolge van puberteitsvertraging behandeling met praeparaten van klieren met interne secretie is beproefd.

Prof. CARP antwoordde, dat deze behandeling wordt beproefd, naar het schijnt niet zonder gevolg.

WAARDENBURG vroeg, of ook schizofrenieën, die in het latere leven ontstaan, zonder defect kunnen genezen.

Prof. CARP antwoordde, dat dit mogelijk is; echter is over de kans op genezing van te voren weinig te zeggen. Wanneer schizofrenie samengaat met een pycnischen lichaamsbouw, is de prognose gunstiger, dan bij elken anderen lichaamsbouw.

Voorzitter BEKER dankte den spreker hartelijk voor zijn voordracht, waarin problemen behandeld zijn, welke niet alleen voor den psychiater, maar ook voor den huisarts van groot belang zijn.

H. L. DE HAAS.

AFDEELING BERGEN OP ZOOM, ROSENDAAL EN O. — Wanneer er geruimen tijd gezwezen is door Uw correspondent, dan wil dat niet zeggen, dat er in onze Afdeeling verslapping is in het verenigingsleven, want vrij regelmatig wordt er vergaderd en van verre en dichtbij komen sprekers ons vergasten op belangwekkende waarnemingen.

Ik denk aan de lezing van professor MICHAËL uit Groningen, die sprak over de ziekte van BASEDOW en daarna onze geheele afdeeling uitnoodigde tot een bezoek